

Urmas la tron al împăratului Constantin cel Mare a fost fiul acestuia, Constanțiu (337-361), care deși a luat numeroase măsuri împotriva păgânismului, susținea învățătura ariană, intrând astfel deseori în conflict cu Biserica.

În ziua de 7 mai 348 s-a arătat în Ierusalim pe cer cinstita Cruce. Pentru acea minune Sfântul Chiril l-a înștiințat în scris pe împăratul Constanțiu, sfătuindu-l spre dreapta credință de la care se abătuse.

Episcop al Cezareei Palestinei era Acachie care, în urma sinodului ținut la Sardica în anul 343, a fost declarat eretic arian.

În acel context, în anul 350 a apărut un conflict între episcopii Acachie al Cezareei Palestinei și Sfântul Chiril al Ierusalimului, conflict care avea drept cauză două motive principale.

În primul rând, între cei doi exista o divergență dogmatică, deoarece unul era susținător al dogmelor ariene, iar celălalt era apărător al ortodoxiei niceene.

Pe de altă parte, a apărut o dispută legată de jurisdicția celor două scaune episcopale. Așa cum se știe, în urma distrugerii cetății Ierusalim de către romani în anii 70, comunitatea creștină a fost răspândită în toate părțile și de aceea Cezareea a devenit capitala Palestinei. După o vreme, când numărul creștinilor din Ierusalim s-a mărit, Episcopia din Ierusalim a cerut restabilirea vechii ei poziții de întâietate. Cu ocazia Sinodul I Ecumenic din anul 325 s-a stabilit, printre altele, și calitatea de prim rang a scaunului episcopal al Ierusalimului, în detrimentul Cezareei. Aceasta a generat o nesupunere ierarhică a episcopului Ierusalimului Chiril față de episcopul Cezareei - Acachie, fapt neagreat nicidecum de acesta din urmă.

Acachie, aflându-se pe o poziție avantajoasă datorită sprijinului de care se bucura din partea împăratului arian Constanțiu și, găsind un pretext împotriva Sfântului Chiril prin Sinodul care a avut loc în Ierusalim în anul 357, l-a decăzut din slujire și din calitatea de cleric pe Sfântul Ierarh Chiril, îndepărtându-l din cetate. Datorită unei foamete foarte mari, episcopul Ierusalimului a vândut relicvele sfinte și

ofrandele Bisericii pentru a oferi hrană oamenilor săraci și de acest lucru s-a folosit Acachie ca argument pentru a putea să îl înlăture. Sf. Ierarh Chiril a fost exilat în Antiohia, apoi a mers în Tars, unde a fost primit de episcopul Silvan. Văzându-l pe acesta făcând anumite greșeli în unele dogme ale credinței, l-a îndreptat și l-a povățuit la dreapta credință. Auzind de acestea, Acachie a scris lui Silvan, înștiințându-l despre lepădarea lui Chiril ca să-l izgonească de la sine sau să nu-l lase a lucra cele sfințite. Dar Silvan nu l-a ascultat pe Acachie pentru că îl știa pe Sfântul Chiril bărbat drept-credincios, sfânt și învățător, izgonit fără de vină, din răutate și de ale cărui învățături toată mulțimea drept-credincioșilor se ținea foarte bine.

În acel timp, Sf. Ierarh Chiril a cerut membrilor Sinodului să-i fie cercetat cazul.

Într-adevăr, Sinodul care s-a întrunit în Ierusalim în anul 359 a hotărât că este nevinovat, dar Acachie, după ce s-a refugiat în Constantinopol, a zădărnicit hotărârile Sinodului din Ierusalim, convocând un alt Sinod care a avut loc în Constantinopol în anul 360, ocazie cu care s-a stabilit decăderea din drepturile clericale și exilarea Sfântului Chiril. După ceva vreme, murind împăratul Constanțiu, a fost numit împărat Iulian Paravatul (361-363), care la început a părut că este drept-credincios și bun. El a stricat toate judecățile lui Constanțiu și a eliberat din exil pe toți episcopii cei drept-credincioși izgoniți de Constanțiu, așa încât și Sf. Ierarh Chiril a revenit în scaunul său episcopal. Succesorul acestuia a fost împăratul Valens (364-378), care la rândul lui avea convingeri ariene, așa încât nici el nu s-a arătat mai îndurător cu Sf. Chiril, exilându-l din nou datorită tăriei cu care Sfântul condamna ereziile.

În anul 378, când în locul lui Valens a venit împărat Teodosie cel Mare, Chiril și-a primit cu cinste înapoi scaunul episcopal, păstorindu-și credincioșii încă opt ani.

Sf. Chiril a fost un reprezentant de frunte al ortodoxiei, un teolog remarcabil, plecând la Domnul în data de 18 martie 386, după o păstorire de 35 de ani în fruntea Bisericii Ierusalimului și 15 ani petrecuți în exil.

(Sinaxar)